ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2022/589

od 6. travnja 2022.

o utvrđivanju sastava i operativnih odredaba o osnivanju Koordinacijske skupine Komisije za energetsko siromaštvo i ugrožene potrošače

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 168. i 194.,

budući da:

(1) Poštena i pravedna tranzicija prema klimatski neutralnoj Uniji do 2050. ključna je za europski zeleni plan te energetske i klimatske ciljeve EU-a do 2030. Zakonodavni paketi za provedbu europskog zelenog plana, predstavljeni u srpnju i prosincu 2021., snažno su usmjereni na rješavanje problema energetskog siromaštva i zaštitu ugroženih skupina. Osim toga, val obnove ([1]), velika inicijativa osmišljena za poticanje strukturne obnove privatnih i javnih zgrada, također je usmjeren na rješavanje problema energetskog siromaštva. U tom je kontekstu Komisija pokrenula inicijativu za cjenovno pristupačno stanovanje za obnovu 100 oglednih socijalnih i cjenovno pristupačnih stambenih četvrti te je donesena Preporuka Komisije o energetskom siromaštvu ([2]) 2020. kako bi se pridonijelo iskorjenjivanju energetskog siromaštva „suzbijanjem njegovih temeljnih uzroka” i promicale energetski učinkovite strategije obnove kojima će se poboljšati kvaliteta života građana EU-a.

(2) Energetsko siromaštvo je koncept koji je konsolidiran i u zakonodavnom paketu „Čista energija za sve Europljane” jer se njime potrošači stavljaju u središte pravedne energetske tranzicije te se pruža nekoliko ciljanih mjera za rješavanje specifičnih slabosti s pomoću energetskog zakonodavstva.

(3) Pristup energetskim uslugama ključan je za socijalnu uključenost. U europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički potpisali 17. studenoga 2017., energija se navodi kao jedna od osnovnih usluga ([3]) kojoj svatko ima pravo pristupa. Potpora pristupu takvim uslugama mora biti dostupna onima kojima je potrebna ([4]). U Akcijskom planu za provedbu europskog stupa socijalnih prava ([5]) utvrđuju se konkretne mjere za ostvarenje 20 načela stupa socijalnih prava, uključujući konkretne inicijative za 2022. kojima će se pridonijeti i borbi protiv energetskog siromaštva.

(4) Donošenjem Preporuke o energetskom siromaštvu i pratećeg radnog dokumenta službi Komisija je ispunila i svoju obvezu pružanja okvirnih smjernica o odgovarajućim pokazateljima za mjerenje energetskog siromaštva i o definiciji „znatnog broja energetski siromašnih kućanstava” kako je propisano Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) („Uredba o upravljanju”) i preinačenom Direktivom o električnoj energiji. Također se naglašava važnost politika povezanih s nacionalnim energetskim i klimatskim planovima i dugoročnim strategijama obnove za rješavanje tih problema. Skupina će se nadovezati na rad Energetskog foruma građana i Opservatorija EU-a za energetsko siromaštvo.

([1]) COM(2020) 662 final.

([2]) Preporuka Komisije (EU) 2020/1563 od 14. listopada 2020. o energetskom siromaštvu.

([3]) Potreba da se države članice pozabave energetskim siromaštvom istaknuta je i u smjernici 8. „Promicanje jednakih mogućnosti za sve, poticanje socijalne uključenosti te suzbijanje siromaštva” integriranih smjernica za zapošljavanje, koje služe kao temelj za koordinaciju politika zapošljavanja i socijalnih politika država članica u okviru europskog semestra.

([4]) Europski stup socijalnih prava, načelo br. 20 „Dostupnost osnovnih usluga”: Europski stup socijalnih prava u 20 načela Europska komisija (europa.eu).

([5]) COM(2021) 102 final.

([6]) Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

(5) Standardne definicije energetskog siromaštva i ugroženih potrošača još se izrađuju. Države članice stoga određuju vlastite kriterije u skladu s nacionalnim i lokalnim kontekstom. Rad država članica na smanjenju siromaštva općenito je priznat kao jednako vrijedan doprinos. Smjernice Komisije o energetskom siromaštvu ([7]) moraju se uzeti u obzir pri provedbi i ažuriranju nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s Uredbom o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime.

(6) Člankom 28. Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]) i člankom 3. stavkom 3. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) od država članica zahtijeva se da definiraju pojam ugroženih kupaca, koji se može odnositi na energetsko siromaštvo i, među ostalim, na zabranu isključivanja električne energije takvim kupcima u kritičnim vremenima. Koncept ugroženih kupaca može uključivati razine prihoda, udio rashoda za energiju u okviru raspoloživog dohotka, energetsku učinkovitost domova, kritičnu ovisnost o električnoj opremi iz zdravstvenih razloga, dob ili druge kriterije. Od država članica zahtijeva se da poduzimaju odgovarajuće mjere radi zaštite kupaca i posebno osiguravaju postojanje prikladnih zaštitnih mjera radi zaštite ugroženih kupaca.

(7) Prema članku 29. preinačene Direktive (EU) 2019/944 o električnoj energiji države članice dužne su procijeniti broj kućanstava u energetskom siromaštvu te utvrditi i objaviti kriterije na temelju kojih je izrađena ta procjena. U slučaju većeg broja takvih kućanstava države članice u svojim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima moraju navesti okvirni cilj za smanjenje energetskog siromaštva, vremenski okvir te sažetak relevantnih politika i mjerenja. Zatim se od njih zahtijeva da izvijeste Komisiju, u skladu s Uredbom o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, o napretku koji ostvare prema cilju smanjenja broja energetski siromašnih kućanstava. Slično tome, člankom 3. stavkom 4. Direktive 2009/73/EZ od država članica zahtijeva se da poduzmu odgovarajuće mjere za rješavanje problema energetskog siromaštva.

(8) Sve inicijative u okviru paketa „Spremni za 55 %” za provedbu klimatskih i energetskih ciljeva EU-a do 2030. dosljedno su osmišljene kako bi se ostvarile sinergije, ublažili potencijalno negativni distribucijski učinci, među ostalim među državama članicama, posebno među najugroženijima i energetski siromašnima (prijedlog preinake Direktive o energetskoj učinkovitosti, prijedlog za Socijalni fond za klimatsku politiku, prijedlog preinake Direktive o oporezivanju energije, prijedlog preinake Direktive o energetskim svojstvima zgrada, Paket o vodiku i dekarbonizaciji plina, Prijedlog preporuke Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti). Kako bi što više poduprla države članice, Komisija je donijela Preporuku ([10]) sa smjernicama i primjerima za provedbu načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” pri donošenju odluka u energetskom sektoru i drugim područjima.

(9) Razmjena najboljih praksi i povećanje koordinacije mjera politike među državama članicama kako bi se pružila potpora ugroženim, financijski slabim kućanstvima ili onima pogođenima energetskim siromaštvom te drugi uključeni dionici i Komisija ključni su za jačanje nastojanja i obveza za ostvarenje poštenog i pravednog europskog zelenog plana. Stoga bi trebalo osnovati Koordinacijsku skupinu za energetsko siromaštvo i ugrožene potrošače.

(10) Opća misija Koordinacijske skupine za energetsko siromaštvo i ugrožene potrošače trebala bi biti pružanje potrebnog stručnog znanja o politikama Komisiji i državama članicama za inicijative usmjerene na utvrđivanje, podupiranje i zaštitu najugroženijih potrošača, uz istodobno očuvanje i unaprjeđenje dobrog funkcioniranja unutarnjeg energetskog tržišta. Ta bi se skupina trebala povezati s relevantnim pripremnim tijelima Vijeća, kao što je Odbor za socijalnu zaštitu, posebno u pogledu učinka politika na ugrožena kućanstva i kućanstva s niskim primanjima te uloge socijalnih politika u rješavanju problema energetskog siromaštva.

(11) Skupinu bi trebala činiti nadležna tijela država članica. Trebalo bi utvrditi pravila za članove Skupine o objavljivanju informacija,

([7]) SWD(2020) 960 final.

([8]) Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

([9]) Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).

([10]) Preporuka Komisije (EU) 2021/1749.

ODLUČILA JE:

Članak 1.

Predmet

Osniva se Koordinacijska skupina za energetsko siromaštvo i ugrožene potrošače („Skupina”).

Članak 2.

Zadaće Skupine

1. Skupina ima sljedeće zadaće:

(a) služiti kao glavna platforma za razmjenu informacija i koordinaciju između Komisije i država članica na temu pitanja o izradi i provedbi zakonodavstva, programa i politika Unije koji se odnose na financijski slaba kućanstva ili kućanstva pogođena energetskim siromaštvom i ugrožene potrošače, među ostalim u kontekstu cjenovne pristupačnosti energije, ciljanih mjera obnove i energetske učinkovitosti te programa financiranja na nacionalnoj razini;

(b) osigurati forum za razmjenu iskustava, najboljih praksi i stručnog znanja u rješavanju problema ugroženih potrošača i financijski slabih kućanstava ili onih pogođenih energetskim siromaštvom, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini;

(c) pomagati Komisiji i državama članicama u osmišljavanju političkih inicijativa, posebno u vezi s njihovim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima, integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim izvješćima o napretku i povezanim strategijama.

2. Skupina je dužna posebno:

(a) razmjenjivati informacije o odlukama o mjerama za potporu i jačanje položaja ugroženih potrošača i financijski slabih kućanstava ili kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom te rješavati pitanje cjenovne pristupačnosti energije u svojem nacionalnom kontekstu i u širem okviru prelaska na čistu energiju na svim razinama vlasti (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj);

(b) raspravljati o posebnim pitanjima povezanima s ugroženim potrošačima i financijski slabim kućanstvima ili onima pogođenima energetskim siromaštvom kako bi se utvrdile odgovarajuće mjere i koordinirana rješenja u skladu s pravom Unije;

(c) preispitivati redovite prognoze i izvješća koja pripremaju Savjetodavni centar za energetsko siromaštvo i Komisija, posebno u pogledu rješavanja, mjerenja i praćenja napretka po pitanju temeljnih uzroka i rješenja, uključujući relevantnu socioekonomsku analizu;

(d) poboljšati kvalitetu i raspon dostupnih podataka i statističkih pokazatelja, uključujući usklađeno prikupljanje podataka na razini Unije, vodeći računa o nacionalnim posebnostima, kako bi se osiguralo da se pristupi podupiranju i jačanju položaja energetski siromašnih i ugroženih potrošača temelje na informiranom i ažuriranom razumijevanju ključnih pitanja i relevantnih dimenzija, kao i njihovih prostornih i vremenskih varijacija, u bliskoj suradnji s Odborom za socijalnu zaštitu (te njegovom podskupinom za pokazatelje) i ESTAT-om;

(e) promicati razmjenu informacija, prevenciju i koordinirano djelovanje u slučaju izvanrednog stanja u Uniji.

Članak 3.

Savjetovanje

Komisija se može savjetovati sa Skupinom o svim pitanjima koja se odnose na energetsko siromaštvo i ugrožene potrošače.

Članak 4.

Članstvo

1. Skupina se sastoji od tijela iz svih država članica.

2. Tijela država članica, posebno ministarstva nadležna za energetiku, imenuju svoje predstavnike i odgovorna su za osiguravanje da njihovi predstavnici pružaju visoku razinu stručnog znanja u vezi s poslom koji treba obaviti i ovisno o unutarnjoj organizaciji države članice.

3. Svaka država članica imenuje najviše dva stalna predstavnika i dva zamjenika predstavnika koji će sudjelovati u radu Skupine na odgovarajućoj razini donošenja odluka.

4. Zamjenici predstavnika imenuju se pod istim uvjetima kao i članovi navedeni u točki 2.; zamjenici predstavnika automatski zamjenjuju članove koji su odsutni ili spriječeni.

5. Komisija može odbiti imenovanje predstavnika ako smatra da je nominacija neprimjerena s obzirom na zahtjeve navedene u točki 2. U tom se slučaju od predmetne države članice traži da imenuje drugog predstavnika. Svaki član Skupine osigurava da je njegov članski status ažuriran.

6. Osobni podaci članova prikupljaju se, obrađuju i objavljuju u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 ([11]) ili (EU) 2018/1725 ([12]) Europskog parlamenta i Vijeća, ovisno o slučaju.

7. Mandat im traje do isteka mandata ili do zamjene. Mandat im se može produljiti.

Članak 5.

Rad

1. Skupinom predsjeda predstavnik Glavne uprave za energetiku.

2. Predsjednik redovito saziva Skupinu i prosljeđuje joj informacije zaprimljene od članova, čuvajući povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

3. Sastanci Skupine održavaju se putem interneta ili u prostorijama Komisije.

4. Glavna uprava za energetiku osigurava tajničke usluge. Dužnosnici Komisije iz relevantnih odjela mogu prisustvovati sastancima Skupine.

5. Glavna uprava za energetiku članovima Skupine stavlja na raspolaganje sve relevantne radne dokumente putem radnog mjesta za suradnju. Osim toga, Komisija objavljuje sve relevantne dokumente njihovim uključivanjem u registar ili putem poveznice iz registra na posebnu internetsku stranicu. Glavna uprava za energetiku pravodobno prije sastanaka objavljuje dnevni red i druge relevantne popratne dokumente. Iznimke od sustavne objave trebale bi biti predviđene ako bi se otkrivanjem dokumenta ugrozila zaštita javnog ili privatnog interesa u skladu s člankom 4. Uredbe (EZ) br. 1049/2001.

6. Tajništvo pod odgovornošću predsjednika sastavlja zapisnik i dostavlja ga ubrzo nakon sastanka.

7. Skupina svoja mišljenja, preporuke ili izvješća donosi konsenzusom, u mjeri u kojoj je to moguće. U slučaju glasovanja članovi odlučuju običnom većinom. Članovi koji su glasali protiv ili se suzdržali imaju pravo zatražiti da se dokument sa sažetkom razloga za njihovo stajalište priloži mišljenju, preporuci ili izvješću.

([11]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

([12]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

Članak 6.

Podskupine

Glavna uprava za energetiku može osnovati podskupine radi ispitivanja određenih pitanja u okviru opisa posla koji određuje Skupina. Podskupine rade u skladu s horizontalnim pravilima o osnivanju i radu stručnih skupina Komisije ([13]) i odgovaraju Skupini. Raspuštaju se nakon ispunjenog mandata.

Članak 7.

Vanjski stručnjaci

Glavna uprava za energetiku može pozvati stručnjake s posebnim stručnim znanjem o određenom pitanju koje je na dnevnom redu da na *ad hoc* osnovi sudjeluju u radu Skupine ili podskupina.

Članak 8.

Promatrači

1. Pojedincima, organizacijama, javnim subjektima registriranima u registru transparentnosti, kao što su potrošači, organizacije socijalnih partnera i predstavnici civilnog društva, može se dodijeliti status promatrača izravnim pozivom.

2. Predsjednik promatračima i njihovim predstavnicima može dopustiti sudjelovanje u raspravama Skupine i pružanje stručnog znanja. Međutim, nemaju pravo glasa.

Članak 9.

Poslovnik

Na prijedlog Komisije i u dogovoru s njom Skupina donosi poslovnik običnom većinom glasova svojih članova u skladu s horizontalnim pravilima ([14]).

Članak 10.

Poslovna tajna i postupanje s klasificiranim podacima

Članovi Skupine i njihovi predstavnici te pozvani stručnjaci i promatrači podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne, koja se na temelju ugovorâ i pravila o njihovoj provedbi odnosi na sve članove institucija i njihovo osoblje, ali i pravilima Komisije o sigurnosti u pogledu zaštite povjerljivih podataka Unije utvrđenima u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ([15]) i (EU, Euratom) 2015/444 ([16]). U slučaju nepoštovanja tih obveza Komisija može poduzeti odgovarajuće mjere.

Članak 11.

Troškovi sastanaka

1. Sudionici u aktivnostima Skupine i podskupina ne primaju naknade za svoje usluge.

2. Komisija nadoknađuje putne troškove i dnevnice sudionika u aktivnostima Skupine i podskupina.

([13]) C(2016) 3301 final.
([14]) Vidjeti članak 17. Odluke Komisije C (2016) 3301.
([15]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).
([16]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

Nadoknada se isplaćuje u skladu s važećim propisima Komisije i u okviru raspoloživih sredstava dodijeljenih službama Komisije u okviru godišnjeg postupka raspodjele sredstava.

Sastavljeno u Bruxellesu 6. travnja 2022.

Za Komisiju
Kadri SIMSON
Članica Komisije